

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
VIỆN KHOA HỌC GIÁO DỤC VIỆT NAM

TRẦN VĂN QUANG

**QUẢN LÝ ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC
Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG**

Chuyên ngành : Quản lý giáo dục

Mã số : 62 14 01 14

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

HÀ NỘI - 2015

Công trình được hoàn thành tại
VIỆN KHOA HỌC GIÁO DỤC VIỆT NAM

Người hướng dẫn khoa học:

- PGS.TS. **Bùi Minh Hiền**

- TS. **Vũ Đình Chuẩn**

Phản biện 1: **PGS.TS. Nguyễn Thị Yến Phương**

Phản biện 2: **PGS.TS. Đặng Quốc Bảo**

Phản biện 3: **PGS.TS. Nguyễn Tiến Hùng**

Luận án sẽ được bảo vệ trước Hội đồng đánh giá luận án cấp
Viện họp tại Viện khoa học Giáo dục Việt Nam
Vào hồi giờ ngày tháng năm 2015

Có thể tìm hiểu luận án tại:

- Thư viện Quốc gia

- Viện khoa học Giáo dục Việt Nam

DANH MỤC NHỮNG BÀI VIẾT ĐÃ CÔNG BỐ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN

- [1] Trần Văn Quang (2014), “Ứng dụng công nghệ thông tin trong đổi mới phương pháp dạy học ở trường trung học phổ thông Phan Châu Trinh, thành phố Đà Nẵng”, *Tạp chí Khoa học giáo dục*, Số đặc biệt tháng 10/2014, trang 50 - 52.
- [2] Trần Văn Quang (2014), “Vai trò của giáo viên trung học phổ thông trong đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá”, *Tạp chí Giáo dục*, Số đặc biệt tháng 10/2014, trang 203 - 205.
- [3] Trần Văn Quang (2014), “Nâng cao hiệu quả đổi mới phương pháp dạy học của tổ chuyên môn và giáo viên các trường trung học phổ thông thành phố Đà Nẵng”, *Tạp chí Giáo dục*, Số đặc biệt tháng 7/2015, trang 13 - 16.
- [4] Trần Văn Quang (2014), “Vai trò của giáo viên chủ nhiệm đối với việc phát triển phẩm chất, năng lực học sinh trung học phổ thông trong xu thế đổi mới phương pháp dạy học”, *Tạp chí giáo dục*, Số đặc biệt tháng 7/2015, trang 17 - 19.

2. Khuyến nghị

2.1. Đối với Bộ GD&ĐT

Cần nghiên cứu nội dung bồi dưỡng thường xuyên sát với thực tế hơn để giáo viên có thể áp dụng vào việc đổi mới PPDH ở trường THPT. Các trang thiết bị dạy học có tác dụng rất quan trọng trong việc đổi mới PPDH, đề nghị Bộ GD & ĐT có quy định kiểm tra chặt chẽ, đúng chất lượng trước khi cung cấp cho các trường THPT.

2.2. Đối với UBND thành phố Đà Nẵng

Cần tạo điều kiện quy hoạch tổng thể các trường THPT theo hướng đạt chuẩn quốc gia và cân đối nguồn đầu tư giữa các trường để tạo sự công bằng trong giáo dục. Tạo điều kiện về tài chính để CBQL giáo dục được học tập, nghiên cứu ở trong và ngoài nước.

2.3. Đối với Sở GD - ĐT thành phố Đà Nẵng

Cần nghiên cứu nội dung, hình thức bồi dưỡng nghiệp vụ cho tổ trưởng chuyên môn và xây dựng các chuyên đề về đổi mới PPDH để tổ chức sinh hoạt cụm chuyên môn liên trường tốt hơn. Đầu tư trang thiết bị dạy học theo hướng đồng bộ, hiện đại để các trường THPT có điều kiện quản lý đổi mới PPDH tốt hơn.

2.4. Đối với các trường THPT

Hiệu trưởng các trường THPT cần tăng cường đầu tư CSVC - kĩ thuật, tạo mọi điều kiện thuận lợi để cán bộ, giáo viên được học tập nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ. Cần tăng cường tổ chức các hội thảo, hội thi về đổi mới PPDH, có chế độ khuyến khích, động viên tạo động lực thúc đẩy đổi mới PPDH

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Đổi mới phương pháp dạy học (PPDH), quản lý đổi mới PPDH có vai trò quan trọng trong sự nghiệp đổi mới giáo dục là chuyển từ nền giáo dục định hướng nội dung dạy học sang nền giáo dục định hướng phát triển năng lực của người học nhằm phát triển toàn diện nhân cách, đặc biệt là khả năng vận dụng, khả năng sáng tạo của học sinh (HS).

Trong những năm qua, công tác quản lý đổi mới PPDH của hiệu trưởng các trường trung học phổ thông ở thành phố Đà Nẵng đã có những kết quả đáng kể. Tuy nhiên kết quả đó vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu đổi mới PPDH theo hướng tích cực hoá hoạt động của HS trong tiến trình đổi mới giáo dục phổ thông.

Từ những vấn đề trên, chúng tôi chọn đề tài luận án có nội dung vận dụng lí luận quản lý giáo dục, quản lý nhà trường, quản lý quá trình dạy học vào giải quyết vấn đề thực tiễn về quản lý đổi mới PPDH ở trường trung học phổ thông (THPT). Đề tài luận án được biểu đạt với tiêu đề: “*Quản lý đổi mới phương pháp dạy học ở trường trung học phổ thông thành phố Đà Nẵng*”.

2. Mục đích nghiên cứu

Đề xuất một số biện pháp quản lý đổi mới PPDH nhằm nâng cao chất lượng dạy học ở các trường THPT thành phố Đà Nẵng.

3. Khách thể nghiên cứu

Quá trình dạy học ở trường trung học phổ thông.

4. Đối tượng nghiên cứu

Biện pháp quản lý đổi mới PPDH của hiệu trưởng trường THPT thành phố Đà Nẵng.

5. Giả thuyết khoa học

Đổi mới PPDH hướng tới phát triển năng lực học sinh là vấn đề cấp thiết của đổi mới giáo dục THPT. Nếu nghiên cứu đề xuất và áp dụng các biện pháp quản lý đổi mới PPDH của hiệu trưởng theo tiếp cận tăng cường các chức năng quản lý cơ bản (lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra/đánh giá), đồng

thời tác động vào các vấn đề then chốt trong nội dung quản lý (đổi mới tư duy, nâng cao năng lực, tạo điều kiện cơ sở vật chất và động lực cho giáo viên, học sinh) sẽ phát huy sức mạnh tổng thể các thành tố tạo nên chất lượng và hiệu quả của hoạt động đổi mới PPDH, nâng cao chất lượng dạy học theo yêu cầu đổi mới giáo dục ở các trường THPT thành phố Đà Nẵng hiện nay.

6. Nhiệm vụ nghiên cứu

6.1. Nghiên cứu cơ sở lý luận về quản lý đổi mới PPDH ở trường trung học phổ thông.

6.2. Khảo sát, đánh giá thực trạng quản lý đổi mới PPDH ở các trường trung học phổ thông thành phố Đà Nẵng.

6.3. Đề xuất một số biện pháp quản lý đổi mới PPDH nhằm nâng cao chất lượng dạy và học ở các trường THPT thành phố Đà Nẵng.

6.4. Thử nghiệm một số biện pháp đề xuất.

7. Giới hạn phạm vi nghiên cứu

- Nghiên cứu quản lý đổi mới PPDH của hiệu trưởng các trường trung học phổ thông ở thành phố Đà Nẵng.

- Nghiên cứu thực tiễn và nghiên cứu thử nghiệm tại các trường THPT ở thành phố Đà Nẵng từ năm học 2010 - 2011 đến năm học 2013 - 2014.

8. Phương pháp luận và các phương pháp nghiên cứu

8.1. Phương pháp luận nghiên cứu: Tiếp cận hệ thống, tiếp cận quản lý sự thay đổi, tiếp cận phát triển năng lực, tiếp cận năng lực trong giáo dục (CBE – competency Based Education), tiếp cận chức năng quản lý và nội dung quản lý.

8.2. Các phương pháp nghiên cứu

- *Các phương pháp nghiên cứu lý thuyết*

- *Các phương pháp nghiên cứu thực tiễn gồm:* Phương pháp điều tra bằng anket, phương pháp nghiên cứu sản phẩm hoạt động, phương pháp lấy ý kiến chuyên gia, phương pháp quan sát (Dự giờ đổi mới phương pháp), phương pháp tổng kết kinh nghiệm, phương pháp trò chuyện:

- *Phương pháp thống kê toán học:* Các phương pháp thống kê toán học được sử dụng để xử lý các kết quả nghiên cứu về định lượng (lập bảng phân

KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

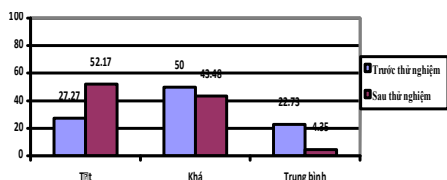
1. Kết luận

1.1. Quản lý đổi mới PPDH là thực hiện các chức năng quản lý, đảm bảo trong quá trình quản lý cần thể hiện mối quan hệ giữa các thành tố của quá trình dạy học là: Mục tiêu - Nội dung - Phương pháp dạy học - Phương tiện dạy học - Tổ chức - Đánh giá. Muốn nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường người lãnh đạo phải quan tâm quản lý đổi mới PPDH có hiệu quả, phù hợp với xu thế phát triển giáo dục của đất nước, khu vực và thế giới.

1.2. Qua điều tra thực trạng quản lý đổi mới PPDH, chúng tôi nhận thấy hầu hết các hiệu trưởng đã thể hiện được vai trò, vị trí của mình trong việc quản lý đổi mới PPDH ở trường THPT. Tuy nhiên việc quản lý đổi mới PPDH ở các trường THPT thành phố Đà Nẵng vẫn còn những tồn tại như công tác bồi dưỡng năng lực chuyên môn và nghiệp vụ cho tổ trưởng chuyên môn và giáo viên còn nặng hình thức, chưa có định hướng lâu dài; công tác kiểm tra việc thực hiện đổi mới PPDH còn xem nhẹ, chưa đánh giá đúng thực chất. Nguyên nhân của thực trạng trên là do hiệu trưởng một số trường chưa nắm vững cơ sở lý luận về quản lý đổi mới PPDH, các tổ trưởng chuyên môn chưa được bồi dưỡng nghiệp vụ đúng quy củ và kịp thời. Một bộ phận giáo viên chưa nhiệt tình, chưa tự giác, chưa cố gắng đầu tư đổi mới PPDH.

1.3. Để nâng cao hiệu quả quản lý đổi mới PPDH góp phần nâng cao chất lượng dạy học, đánh giá phẩm chất, năng lực học sinh đáp ứng được yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay, chúng tôi đã đề xuất 5 nhóm biện pháp quản lý đổi mới PPDH của hiệu trưởng đó là: Nhóm biện pháp lập kế hoạch đổi mới PPDH; Nhóm biện pháp nâng cao nhận thức và năng lực đổi mới PPDH cho tổ trưởng chuyên môn và giáo viên; Nhóm biện pháp phát triển cơ sở vật chất - kỹ thuật, trang thiết bị phục vụ đổi mới PPDH; Nhóm biện pháp kiểm tra, đánh giá đổi mới PPDH; Nhóm biện pháp xây dựng cơ chế, tạo động lực thúc đẩy đổi mới PPDH.

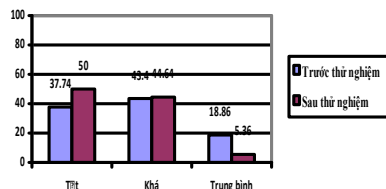
Kết quả đánh giá về tính cấp thiết và tính khả thi của các biện pháp bằng cách trưng cầu ý kiến và thử nghiệm cho thấy các biện pháp đã đề xuất là có tính cấp thiết và tính khả thi.

Biểu đồ 3.4: So sánh kết quả kiểm tra hoạt động đổi mới PPDH

So sánh kết quả kiểm tra hoạt động đổi mới PPDH trước và sau thử nghiệm, cho thấy tỷ lệ giỏi tăng 24,90%, tỷ lệ khá giảm 6,52%, tỷ lệ trung bình giảm 18,38%. Điều đó cho thấy giáo viên đã có sự thay đổi đáng kể về thực hiện đổi mới PPDH.

* Về hiệu quả hoạt động của tổ kiểm tra chuyên môn

Biểu đồ 3.5: So sánh hiệu quả hoạt động của tổ kiểm tra chuyên môn

Qua so sánh trước và sau thử nghiệm, cho thấy tổ kiểm tra chuyên môn hoạt động tích cực hơn, công tác kiểm tra sâu sát và đánh giá đúng thực chất, khách quan hơn, cụ thể mức độ đánh giá tốt tăng 12,26%.

Kết luận chương 3

Quản lý đổi mới PPDH ở trường THPT có tầm quan trọng trong quá trình chỉ đạo dạy - học, là cầu nối kháng khí và đồng bộ với đổi mới KTĐG. Quản lý đổi mới PPDH được tiến hành với năm nhóm biện pháp có quan hệ qua lại và thúc đẩy lẫn nhau làm cho hiệu quả quản lý đổi mới PPDH ở trường THPT của hiệu trưởng có chất lượng, đó là: Nhóm biện pháp lập kế hoạch đổi mới phương pháp dạy học; Nhóm biện pháp nâng cao nhận thức và năng lực đổi mới phương pháp dạy học cho tổ trưởng chuyên môn và giáo viên; Nhóm biện pháp phát triển cơ sở vật chất - kỹ thuật, trang thiết bị phục vụ đổi mới phương pháp dạy học; Nhóm biện pháp kiểm tra, đánh giá đổi mới phương pháp dạy học; Nhóm biện pháp xây dựng cơ chế, tạo động lực thúc đẩy đổi mới phương pháp dạy học.

phối tằn số, tằn suất, tằn điểm trung bình cộng, vẽ biểu đồ, đồ thị) và phân tích định tính các kết quả nghiên cứu.

9. Các luận điểm bảo vệ

- PPDH là thành tố công cụ để chuyển tải nội dung, chương trình dạy học nhằm đạt được mục tiêu dạy học. Đổi mới PPDH là một yêu cầu tất yếu khách quan và được định hướng theo tiếp cận phát triển năng lực học sinh phù hợp với định hướng trọng tâm của đổi mới giáo dục hiện nay.

- Quản lý đổi mới PPDH của hiệu trưởng trường THPT được xem xét như quản lý một thành tố của hệ thống quản lý quá trình dạy học, có quan hệ mật thiết với các thành tố khác, lấy tiếp cận hệ thống, tiếp cận chức năng quản lý và nội dung quản lý, tiếp cận quản lý sự thay đổi, tiếp cận phát triển năng lực làm điểm tựa để nghiên cứu lý luận, thực trạng và đề xuất kiến giải.

- Tăng cường lập kế hoạch, nâng cao nhận thức và năng lực cho tổ trưởng chuyên môn và giáo viên, phát triển điều kiện CSVC - kỹ thuật, thiết bị dạy học, đổi mới kiểm tra đánh giá (KTĐG), xây dựng cơ chế đặc thù, tạo động lực thúc đẩy đổi mới PPDH được xem là những nhóm biện pháp chủ yếu để quản lý đổi mới PPDH có hiệu quả của hiệu trưởng các trường THPT trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay.

10. Đóng góp mới của luận án

- Xác lập luận điểm cơ sở lý luận về quản lý đổi mới PPDH ở trường THPT và khung lý luận về nội dung quản lý đổi mới PPDH theo định hướng phát triển năng lực HS theo tiếp cận phối hợp chức năng và nội dung quản lý.

- Làm sáng tỏ thực trạng đổi mới PPDH và quản lý đổi mới PPDH ở các trường THPT thành phố Đà Nẵng, phát hiện và đánh giá đúng thực trạng về các điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức trong công tác quản lý đổi mới PPDH ở các trường THPT thành phố Đà Nẵng hiện nay.

- Đề xuất được 5 nhóm biện pháp bao gồm 23 tiểu biện pháp cụ thể tác động đồng bộ vào các chức năng lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra/đánh giá và thay đổi tư duy, nhận thức, tạo lập các điều kiện đảm bảo và tạo động lực cho thực hiện đổi mới PPDH. Kết quả khảo nghiệm và thực

nghiệm cho thấy tính cấp thiết và khả thi của biện pháp đề xuất và có tính ứng dụng trong thực tiễn quản lí.

11. Bố cục của luận án

Ngoài phần mở đầu, kết luận và khuyến nghị, luận án có 3 chương:

Chương 1: Cơ sở lí luận về quản lí đổi mới phương pháp dạy học ở trường trung học phổ thông

Chương 2: Thực trạng quản lí đổi mới phương pháp dạy học của hiệu trưởng trường trung học phổ thông thành phố Đà Nẵng

Chương 3: Biện pháp quản lí đổi mới phương pháp dạy học của hiệu trưởng trường trung học phổ thông thành phố Đà Nẵng

Ngoài ra luận án còn có danh mục tài liệu tham khảo, phụ lục

Chương 1

CƠ SỞ LÍ LUẬN VỀ QUẢN LÍ ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

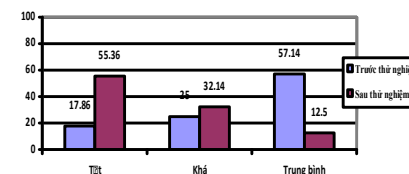
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề

1.1.1. Nghiên cứu các vấn đề về đổi mới PPDH: Những công trình nghiên cứu trong và ngoài nước về đổi mới PPDH với những quan niệm, mô hình lí luận dạy học và xu hướng dạy học khác nhau. Những quan niệm và mô hình lí luận dạy học đó có những ưu điểm, những thế mạnh riêng, đồng thời cũng có những hạn chế, nhược điểm. Trọng xu hướng đổi mới giáo dục hiện nay, vấn đề đổi mới PPDH đặt ra những yêu cầu mới đối với lao động sư phạm của giáo viên và công tác quản lí của trường THPT.

1.1.2. Nghiên cứu các vấn đề về quản lí đổi mới PPDH: Các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước về quản lí đổi mới PPDH đều nhấn mạnh vai trò quản lí đổi mới PPDH của các cấp quản lí mà trước hết là của hiệu trưởng nhà trường. Như vậy quản lí đổi mới PPDH ở trường THPT là nhiệm vụ cấp bách và lâu dài trong xu thế đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục Việt Nam.

1.2. Một số khái niệm và quan niệm cơ bản

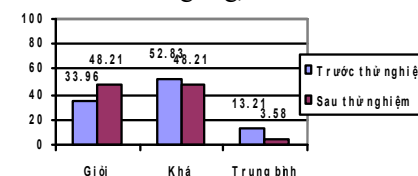
1.2.1. Quản lí nhà trường: Quản lí nhà trường là hệ thống những tác động hợp quy luật của chủ thể quản lí nhà trường đến khách thể quản lí nhằm

Biểu đồ 3.1: So sánh mức độ xây dựng tiêu chí đánh giá giờ dạy đổi mới PPDH

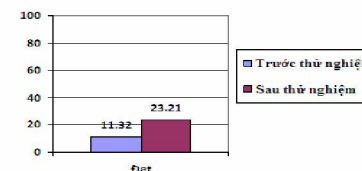
Sau 2 năm từng bước xây dựng tiêu chí đánh giá giờ dạy đổi mới PPDH đã có những thay đổi đáng kể, từ đó hoàn thiện các tiêu chí và tổ chức đánh giá giờ dạy của giáo viên có hiệu quả.

* Về kết quả tổ chức các hội giảng, hội thi về đổi mới PPDH

Biểu đồ 3.2: So sánh mức độ xếp loại giờ hội giảng đổi mới PPDH

Qua so sánh kết quả hội giảng trước thử nghiệm và sau thử nghiệm, chúng tôi nhận thấy tỷ lệ xếp loại giỏi tăng lên đáng kể, cụ thể tăng 10,39%, tỷ lệ khá giảm, đặc biệt tỷ lệ xếp loại trung bình giảm mạnh. Điều đó cho thấy GV đã chú trọng việc đổi mới PPDH theo định hướng phát triển năng lực HS.

Biểu đồ 3.3: So sánh kết quả thi giáo viên dạy giỏi cấp trường

Qua thử nghiệm 4 tổ chuyên môn của 4 trường THPT, năm học 2012 - 2013 có 11,32% giáo viên dạy giỏi cấp trường, năm học 2013 - 2014 có 23,21% giáo viên dạy giỏi cấp trường, tăng 11,89% so với trước thử nghiệm.

* Về kiểm tra hoạt động đổi mới PPDH

* Nội dung : Đảm bảo các hoạt động nâng cao năng lực học tập, trải nghiệm sáng tạo cho học sinh.

* Cách thực hiện : GVCN có trách nhiệm thiết kế, định hướng, hướng dẫn các hoạt động học tập và hoạt động trải nghiệm sáng tạo cho HS.

3.3.5.7. *Tổ chức trao đổi kinh nghiệm tự học và học tập tích cực trong học sinh*

* Mục tiêu và ý nghĩa : nâng cao kỹ năng học tập tích cực cho HS.

* Nội dung : Hiệu trưởng tạo môi trường học tập thuận lợi để học sinh phát triển năng lực tự học và học tập tích cực.

* Cách thực hiện : Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch tổ chức các hội nghị học tốt, câu lạc bộ bộ môn, các hội thi... về phương pháp học tập tích cực để HS rèn luyện năng lực tự học và học tập tích cực.

3.4. Mối quan hệ giữa các nhóm biện pháp: Các biện pháp đề xuất cho hiệu trưởng áp dụng trong quản lý đổi mới PPDH có mối liên hệ qua lại khăng khít với nhau, nhờ đó mà hoạt động quản lý đổi mới PPDH đem lại hiệu quả thiết thực và có chất lượng.

3.5. Khảo nghiệm tính cấp thiết và khả thi của các biện pháp đề xuất : Tổ chức trưng cầu ý kiến qua phiếu hỏi, đánh giá theo từng mức độ, tổng hợp, phân tích số liệu nhằm đánh giá mức độ cấp thiết và khả thi của các biện pháp mà đề tài đã đề xuất. Kết quả thăm dò cho thấy, các biện pháp đề xuất là rất cấp thiết và rất khả thi.

3.6. Thử nghiệm biện pháp : Tiến hành thử nghiệm biện pháp quản lý kiểm tra, đánh giá đổi mới PPDH tại 4 trường THPT, mỗi trường chọn 1 tổ chuyên môn gồm Tổ Toán trường THPT Phan Châu Trinh, Tổ Vật lý trường THPT Nguyễn Trãi, Tổ Sinh học trường THPT Ngũ Hành Sơn và Tổ Ngữ văn trường THPT Ông Ích Khiêm trong thời gian 3 năm (9/2011-9/2014) Kết quả:

* Về xây dựng tiêu chí đánh giá giờ dạy đổi mới PPDH

đưa các hoạt động giảng dạy, học tập, giáo dục của nhà trường đạt tới mục tiêu phát triển giáo dục nhà trường.

1.2.2. Quá trình dạy học: Quá trình dạy học là sự thống nhất biện chứng của hai thành tố cơ bản trong quá trình dạy học: hoạt động dạy và hoạt động học.

1.2.3. Phương pháp dạy học: PPDH là phương pháp hoạt động phối hợp thống nhất của giáo viên và học sinh trong quá trình dạy học được tiến hành dưới vai trò chủ đạo của giáo viên nhằm thực hiện tối ưu mục tiêu và các nhiệm vụ dạy học.

1.2.4. Đổi mới PPDH: Đổi mới PPDH là cải tiến những hình thức và cách thức làm việc kém hiệu quả của giáo viên và học sinh, sử dụng những hình thức và cách thức hiệu quả hơn nhằm nâng cao chất lượng dạy học, phát huy tính tích cực, tự lực và sáng tạo, phát triển năng lực của học sinh.

1.2.5. Quản lý đổi mới PPDH: Quản lý đổi mới PPDH là quá trình tác động của hiệu trưởng có mục đích, có tổ chức đến toàn bộ con người, tổ chức và các điều kiện vật chất của nhà trường nhằm làm cho hoạt động đổi mới PPDH đạt được mục tiêu chung đã đề ra.

1.3. Trường trung học phổ thông trong hệ thống giáo dục quốc dân

1.3.1. Vị trí trường trung học phổ thông: Trường trung học là cơ sở giáo dục phổ thông của hệ thống giáo dục quốc dân. Trường có tư cách pháp nhân và có con dấu riêng.

1.3.2. Nhiệm vụ và quyền hạn của trường THPT: Thực hiện theo Điều 3, chương I Điều lệ trường trung học cơ sở, trường THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học.

1.3.3. Mục tiêu giáo dục của trường THPT: Được ghi trong Điều 27, Luật Giáo dục (2005).

1.3.4. Nội dung chương trình, phương pháp giáo dục THPT: Được ghi trong Điều 28, Luật giáo dục (2005).

1.3.5. Nhiệm vụ, quyền hạn của hiệu trưởng trường THPT: Nhiệm vụ và quyền hạn của hiệu trưởng được quy định cụ thể trong Luật Giáo dục (2005) và Điều lệ nhà trường.

1.4. Lí luận về đổi mới PPDH ở trường THPT

1.4.1. Ý nghĩa, tầm quan trọng của đổi mới PPDH: Đổi mới PPDH có ý nghĩa trong việc đảm bảo sự phát triển đức, trí, thể, mỹ và kỹ năng sống cho học sinh.

1.4.2. Đổi mới PPDH theo định hướng phát triển năng lực học sinh: Dạy học định hướng năng lực là dạy học mở và tích cực hóa học sinh. Hình thành cho HS những năng lực: Năng lực chuyên môn, năng lực phương pháp, năng lực xã hội và năng lực cá thể.

1.4.3. Các biện pháp đổi mới PPDH: Có rất nhiều phương hướng đổi mới PPDH với những cách tiếp cận khác nhau. Mỗi giáo viên với kinh nghiệm riêng của mình cần xác định những phương hướng hợp lí.

1.4.4. Đổi mới PPDH trong mối quan hệ với các thành tố của quá trình dạy học: Quản lí đổi mới PPDH đồng tâm với quản lí quá trình dạy học và có mối quan hệ chặt chẽ với các thành tố của quá trình dạy học.

1.5. Các tiếp cận xác định nội dung quản lí đổi mới PPDH ở trường THPT: Tiếp cận theo chức năng và đối tượng quản lí, tiếp cận đổi mới PPDH theo định hướng phát triển năng lực học sinh

1.6. Nội dung quản lí đổi mới PPDH ở trường THPT của hiệu trưởng

1.6.1. Nâng cao nhận thức, thay đổi tư duy về đổi mới PPDH: Hiệu trưởng cần tổ chức quán triệt, tuyên truyền rộng rãi về chủ trương đổi mới PPDH nhằm động viên, khuyến khích giáo viên và học sinh tham gia tích cực hoạt động đổi mới PPDH.

1.6.2. Lập kế hoạch đổi mới PPDH: Lập kế hoạch là yếu tố đầu tiên trong quá trình quản lí nhằm hoạch định hướng đi để thực hiện tốt mục tiêu đổi mới PPDH.

3.3.5.3. Tổ chức giao lưu, học tập kinh nghiệm giữa giáo viên các tổ chuyên môn và các trường về dạy học phát triển năng lực HS

* Mục tiêu và ý nghĩa: Học tập kinh nghiệm đổi mới PPDH là cơ hội để giáo viên nâng cao năng lực đổi mới PPDH.

* Nội dung: Hiệu trưởng định hướng chủ đề các buổi hội thảo, hội giảng, sinh hoạt chuyên đề về đổi mới PPDH.

* Cách thực hiện: Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch tổ chức các hội thảo, hội giảng, sinh hoạt chuyên đề cấp trường, liên trường về đổi mới PPDH, tạo điều kiện cho giáo viên các bộ môn, giáo viên chủ nhiệm chia sẻ, học tập kinh nghiệm về hoạt động đổi mới PPDH.

3.3.5.4. Thực hiện đánh giá giáo viên theo chuẩn nghề nghiệp

* Mục tiêu và ý nghĩa: Giúp giáo viên có kế hoạch rèn luyện để phát triển, giúp hiệu trưởng xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, quy hoạch cán bộ và đề xuất các chính sách hợp lý cho giáo viên.

* Nội dung: Hiệu trưởng đánh giá giáo viên THPT theo 5 tiêu chuẩn của Thông tư 30/2009/TT-BGDĐT do Bộ GD&ĐT ban hành.

* Cách thực hiện: Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch đánh giá chuẩn nghề nghiệp theo đúng quy trình, dân chủ, công khai.

3.3.5.5. Xây dựng môi trường giáo dục và mối quan hệ phối hợp giữa nhà trường, đoàn thể và ban đại diện cha mẹ học sinh

* Mục tiêu và ý nghĩa: Tạo môi trường giáo dục lành mạnh, giúp thúc đẩy quản lí đổi mới PPDH có hiệu quả.

* Nội dung: Xây dựng các điều kiện đảm bảo môi trường giáo dục tốt nhất, tạo mối quan hệ phối hợp để tạo ra hệ thống vận hành đồng bộ công tác quản lí đổi mới PPDH.

* Cách thực hiện: Hiệu trưởng cùng với Đảng ủy (Chi bộ), Công đoàn và Đoàn TNCSHCM xây dựng quy chế phối hợp trong quản lí đổi mới PPDH.

3.3.5.6. Tác động của giáo viên chủ nhiệm với việc phát triển phẩm chất, năng lực học sinh trong xu thế đổi mới PPDH

* Mục tiêu và ý nghĩa: Góp phần phát triển phẩm chất, năng lực học sinh.

* Nội dung: Kiểm tra toàn bộ nội dung liên quan đến hoạt động đổi mới PPDH của tổ chuyên môn.

* Cách thực hiện: Thực hiện quy trình kiểm tra quy định, sau kiểm tra có kết luận, đánh giá những mặt mạnh, mặt còn hạn chế để tổ chuyên môn rút kinh nghiệm, điều chỉnh nội dung hoạt động cho phù hợp với kế hoạch của nhà trường.

3.3.4.4. *Chỉ đạo tổ kiểm tra chuyên môn hoạt động hiệu quả*

* Mục tiêu và ý nghĩa: Giúp hiệu trưởng có được thông tin ngược để đánh giá, điều chỉnh quá trình quản lý đổi mới PPDH.

* Nội dung: Kiểm tra các nội dung, các khâu trong quá trình đổi mới PPDH của tổ chuyên môn và giáo viên.

* Cách thực hiện: Tổ kiểm tra chuyên môn do hiệu trưởng ra quyết định thành lập từ đầu năm học, giúp hiệu trưởng thực hiện kế hoạch kiểm tra nội bộ và các hoạt động đổi mới PPDH.

3.3.5. *Nhóm biện pháp xây dựng cơ chế, tạo động lực thúc đẩy đổi mới PPDH*

3.3.5.1. *Xây dựng cơ chế khen thưởng, động viên, khuyến khích*

* Mục tiêu và ý nghĩa: Có tác dụng thúc đẩy thực hiện đổi mới PPDH.

* Nội dung: Hiệu trưởng xây dựng quy chế chi tiêu nội bộ, huy động các tổ chức, cá nhân hỗ trợ tạo nguồn khen thưởng cho các hoạt động đổi mới PPDH.

* Cách thực hiện: Xây dựng quy chế chi tiêu nội bộ, có nội dung khen thưởng thành tích hoạt động đổi mới PPDH.

3.3.5.2. *Xây dựng tiêu chí thi đua*

* Mục tiêu và ý nghĩa: Giúp động viên, kích thích các tổ chuyên môn và cá nhân hoàn thành nhiệm vụ được giao.

* Nội dung: Đưa nội dung hoạt động đổi mới PPDH vào tiêu chí đánh giá thi đua của các tập thể và cá nhân trong trường THPT.

* Cách thực hiện: Chỉ đạo xây dựng tiêu chí thi đua về các nội dung liên quan đến các hoạt động đổi mới PPDH.

1.6.3. Tổ chức bộ máy quản lý đổi mới PPDH: Tổ chức hoạt động đổi mới PPDH là quá trình phân phối và sắp xếp nguồn lực theo những cách thức nhất định để đảm bảo thực hiện tốt các mục tiêu về đổi mới PPDH đã đề ra.

1.6.4. Chỉ đạo thực hiện các hoạt động đổi mới PPDH của giáo viên và học sinh: Chỉ đạo đổi mới PPDH là quá trình tác động cụ thể của hiệu trưởng tới mọi thành viên của nhà trường, nhằm biến những nhiệm vụ chung về đổi mới PPDH của nhà trường thành hoạt động thực tiễn của từng người.

1.6.5. Tổ chức bồi dưỡng PPDH tích cực cho giáo viên: Công tác bồi dưỡng giáo viên cần được coi trọng vì nó sẽ góp phần nâng cao năng lực đổi mới PPDH và hiệu quả quản lý của hiệu trưởng.

1.6.6. Quản lý ứng dụng CNTT, đảm bảo CSVC, trang thiết bị phục vụ đổi mới PPDH: Quản lý ứng dụng CNTT trong đổi mới PPDH nhằm lôi cuốn, kích thích học sinh tham gia học tập tích cực. Phát triển CSVC, thiết bị dạy học hiện đại phục vụ cho thực hiện đổi mới PPDH.

1.6.7. Kiểm tra, đánh giá thực hiện đổi mới PPDH: Kiểm tra nhằm mục đích giúp cho trường phổ thông nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý đổi mới PPDH và chất lượng giáo dục phổ thông.

1.6.8. Tạo cơ chế thúc đẩy, tạo động lực thực hiện đổi mới PPDH: Tạo cơ chế động viên, khuyến khích về tinh thần và vật chất sẽ thúc đẩy hoạt động đổi mới PPDH có hiệu quả.

1.7. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý đổi mới PPDH ở trường THPT: Tất cả các yếu tố bên trong, bên ngoài đều tác động, ảnh hưởng và chi phối quá trình đổi mới PPDH.

Kết luận chương 1

Qua tìm hiểu, nghiên cứu cơ sở lý luận của vấn đề nghiên cứu, chúng tôi rút ra một số kết luận sau:

1. Các công trình nghiên cứu về đổi mới PPDH, quản lý đổi mới PPDH trong nước và quốc tế của nhiều tác giả đã được khái quát hóa có hệ thống, rút ra được những ưu điểm về cơ sở lý luận và thực tiễn để vận dụng vào thực tiễn quản lý đổi mới PPDH.

2. Hệ thống lý luận về quản lý giáo dục, quản lý nhà trường, quản lý đổi mới PPDH là cơ sở đã được hệ thống hóa theo chu trình quản lý, đảm bảo cơ sở lý luận quản lý đổi mới PPDH theo định hướng phát triển năng lực học sinh. Từ đó, hiệu trưởng trường THPT đúc kết và vận dụng thực tiễn quản lý để xây dựng cơ sở lý luận khoa học về nội dung quản lý đổi mới PPDH ở trường THPT.

3. Luận án đã áp dụng tiếp cận hệ thống, quản lý sự thay đổi, tiếp cận năng lực, tiếp cận chức năng quản lý và nội dung quản lý để xác định nội dung quản lý đổi mới PPDH và các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý đổi mới PPDH.

4. Quản lý đổi mới PPDH nói riêng, quản lý nhà trường nói chung vừa là khoa học, vừa là nghệ thuật. Do vậy người hiệu trưởng cần phải nắm vững cơ sở lý luận về mục tiêu, nhiệm vụ, chức năng, nội dung quản lý đổi mới PPDH. Từ đó mới vận dụng một cách khoa học, linh hoạt và sáng tạo các vấn đề quản lý vào thực tiễn để huy động toàn thể giáo viên, các tổ chuyên môn tự giác, tích cực, đem hết năng lực và nhiệt tình phục vụ cho hoạt động đổi mới PPDH.

Chương 2

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG

2.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, tình hình kinh tế - xã hội và giáo dục của thành phố Đà Nẵng

2.1.1. Vị trí địa lý và điều kiện tự nhiên của thành phố Đà Nẵng: Nằm ở trung độ của đất nước, thành phố Đà Nẵng có một vị trí địa lý đặc biệt thuận lợi cho sự phát triển nhanh chóng và bền vững.

2.1.2. Tình hình kinh tế - xã hội và phương hướng phát triển trong thời gian tới: Đà Nẵng phần đầu là một trong những địa phương đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa để trở thành trung tâm KT-XH của miền Trung – Tây Nguyên.

2.1.3. Khái quát tình hình giáo dục thành phố Đà Nẵng: Trong những năm qua, giáo dục và đào tạo thành phố Đà Nẵng từng bước được phát triển một cách đồng bộ và toàn diện ở các ngành học, bậc học.

* Cách thực hiện: Xây dựng kế hoạch chiến lược, kế hoạch hàng năm về xây mới và sửa chữa CSVC, mua sắm thiết bị dạy học đáp ứng nhu cầu đổi mới PPDH.

3.3.3.2. Xây dựng hạ tầng công nghệ thông tin hiện đại

* Mục tiêu và ý nghĩa: Hạ tầng CNTT có vai trò không nhỏ góp phần làm thay đổi công tác quản lý, thay đổi phương thức dạy và học.

* Nội dung: Hiệu trưởng có kế hoạch chiến lược định hướng xây dựng hạ tầng CNTT hiện đại trong nhiều năm. Tạo điều kiện cho CBQL, giáo viên và HS sử dụng hạ tầng CNTT có hiệu quả.

* Cách thực hiện: Hạ tầng CNTT là những thiết bị có giá trị lớn, không thể trang bị cùng một lúc mà phải có kế hoạch lâu dài, chia ra nhiều giai đoạn. Chú ý nhu cầu bức xúc về sửa chữa, bảo dưỡng, khuyến khích việc sử dụng máy tính gia đình HS, cá nhân CBQL và giáo viên vào hoạt động đổi mới PPDH.

3.3.4. Nhóm biện pháp KTĐG đổi mới PPDH

3.3.4.1. Xây dựng tiêu chí đánh giá giờ dạy đổi mới PPDH

* Mục tiêu và ý nghĩa: Giúp đánh giá giờ dạy đổi mới PPDH đúng thực chất

* Nội dung: Đánh giá giờ dạy cần chú trọng 3 mặt: kiến thức, kỹ năng và nghệ thuật sư phạm.

* Cách thực hiện: Hiệu trưởng chỉ đạo xây dựng tiêu chí đánh giá giờ dạy đổi mới PPDH theo định hướng phát triển năng lực HS.

3.3.4.2. Tổ chức dự giờ, hội thi, hội giảng đổi mới PPDH

* Mục tiêu và ý nghĩa: Giúp nâng cao tay nghề của giáo viên.

* Nội dung: Hiệu trưởng đề ra mục tiêu, quy trình, nội dung về tổ chức dự giờ, thao giảng và hội thi đổi mới PPDH ở các cấp.

* Cách thực hiện: Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch dự giờ, thao giảng, hội thi đổi mới PPDH của trường, trên cơ sở đó các tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch cấp tổ và triển khai thực hiện.

3.3.4.3 Tổ chức KTĐG chất lượng sinh hoạt tổ chuyên môn

* Mục tiêu và ý nghĩa: Giúp quá trình quản lý của người hiệu trưởng được khép kín và điều chỉnh kịp thời.

nhận thức, góp ý xây dựng quy chế, thống nhất và cam kết thực hiện nghiêm túc các qui định trên trong tổ chuyên môn.

3.3.2.5. *Chỉ đạo ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học*

* Mục tiêu và ý nghĩa: Hỗ trợ nâng cao năng lực đổi mới PPDH.

* Nội dung: Hiệu trưởng trường THPT cần quán triệt, làm rõ những định hướng và vai trò của CNTT trong đổi mới PPDH và chỉ đạo ứng dụng CNTT trong dạy học có hiệu quả.

* Cách thực hiện: Tăng cường việc đào tạo và bồi dưỡng nguồn nhân lực CNTT, hướng dẫn giáo viên vận dụng các phần mềm tiện ích hỗ trợ đổi mới PPDH.

3.3.2.6. *Chỉ đạo bồi dưỡng phương pháp học tập tích cực nhằm phát triển năng lực HS*

* Mục tiêu và ý nghĩa: Tạo điều kiện cho HS phát huy khả năng tư duy, sáng tạo, tự chủ và tích cực trong học tập.

* Nội dung: Tập trung xây dựng động cơ, thái độ học tập đúng đắn, phát huy tính tích cực, độc lập, sáng tạo trong học tập.

* Cách thực hiện: Hiệu trưởng chỉ đạo các tổ chuyên môn, giáo viên bộ môn, giáo viên chủ nhiệm, các đoàn thể hướng dẫn phương pháp học tập cho HS theo định hướng phát triển năng lực.

3.3.2.7. *Chỉ đạo đổi mới KTĐG kết quả học tập của học sinh*

* Mục tiêu và ý nghĩa: Tạo điều kiện phát triển năng lực HS.

* Nội dung: Đảm bảo mặt bằng chung và có sự phân hóa.

* Cách thực hiện: Hiệu trưởng chỉ đạo các tổ chuyên môn, giáo viên thực hiện đúng quy trình KTĐG theo định hướng phát triển năng lực.

3.3.3. *Nhóm biện pháp phát triển cơ sở vật chất - kỹ thuật, thiết bị phục vụ đổi mới PPDH*

3.3.3.1. *Hoàn thiện CSVC, thiết bị dạy học bộ môn*

* Mục tiêu và ý nghĩa: Tạo điều kiện nâng cao chất lượng dạy và học.

* Nội dung: Tập trung phát triển CSVC - kỹ thuật, thiết bị dạy học đáp ứng yêu cầu đổi mới PPDH.

2.2. Khái quát về giáo dục THPT thành phố Đà Nẵng: Trong các năm gần đây, chất lượng và hiệu quả giáo dục THPT thành phố Đà Nẵng được giữ vững và phát triển, chất lượng đội ngũ giáo viên và các nguồn lực phục vụ cho đổi mới PPDH tương đối tốt. Tuy nhiên, so với yêu cầu phát triển thì giáo dục THPT thành phố Đà Nẵng cần phải tiếp tục nâng cao năng lực đội ngũ, huy động các nguồn lực để giữ vững và nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện THPT hơn nữa.

2.3. **Tổ chức khảo sát thực trạng:**

Tác giả luận án đã tiến hành điều tra, khảo sát thực trạng quản lý đổi mới PPDH đối với 55 CBQL và 526 giáo viên các trường THPT trên địa bàn thành phố Đà Nẵng bằng phương pháp xây dựng các mẫu phiếu điều tra, khảo sát, chọn mẫu điều tra, khảo sát, tổ chức điều tra, khảo sát thông qua việc thu thập các số liệu thống kê, nghiên cứu các văn bản lưu trữ của Sở GD&ĐT, nghiên cứu hồ sơ chuyên môn của các trường THPT, trao đổi trực tiếp với chuyên gia, CBQL, giáo viên... và xử lý số liệu.

2.4. **Thực trạng đổi mới PPDH ở các trường THPT thành phố Đà Nẵng**

2.4.1. Quan niệm của giáo viên về đổi mới PPDH: Qua khảo sát và trao đổi, chúng tôi nhận thấy đa số CBQL và giáo viên đều có quan niệm đúng về đổi mới PPDH. Một bộ phận vẫn phân vân và quan niệm chưa chính xác nên có ảnh hưởng đến việc vận dụng các PPDH vào thực tiễn đổi mới PPDH hiện nay.

2.4.2. Nhận thức của CBQL, giáo viên về tầm quan trọng và sự cần thiết của đổi mới PPDH: Qua trao đổi trực tiếp, khảo sát cho thấy hầu như các CBQL và giáo viên THPT đều đánh giá cao vai trò, tầm quan trọng và sự cần thiết cần phải đổi mới PPDH ở trường THPT. Tuy nhiên tinh thần quyết tâm và đồng thuận thực hiện đổi mới PPDH lại không cao, đạt chỉ số trung bình 1.85.

2.4.3. Năng lực, kỹ năng sử dụng các PPDH tích cực của giáo viên: Qua khảo sát, cho thấy mức độ giáo viên thiết kế bài giảng theo hướng đổi

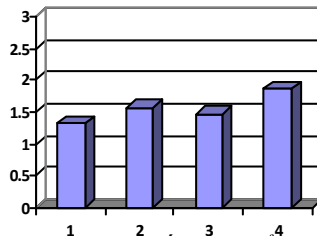
mới PPDH và tổ chức hoạt động dạy học tích cực còn hạn chế (1.54). Do đó cần phải tiếp tục chỉ đạo triệt để việc đổi mới PPDH của giáo viên.

2.5. Thực trạng quản lý đổi mới PPDH ở các trường THPT thành phố Đà Nẵng

2.5.1. Nhận thức về tầm quan trọng, ý nghĩa của hoạt động quản lý đổi mới PPDH: Hiệu trưởng các trường THPT đã có nhận thức đúng đắn trong việc chỉ đạo xây dựng kế hoạch và tổ chức các hoạt động đổi mới PPDH.

2.5.2. Nâng cao nhận thức cho CBQL, giáo viên về đổi mới PPDH: Qua khảo sát cho thấy công tác tuyên truyền, phổ biến chủ trương và thống nhất nhận thức về đổi mới PPDH còn dao động quanh mức bình thường (1.7), ý thức sẵn sàng phối hợp đổi mới PPDH của các bộ phận chức năng chưa tốt (1.67).

2.5.3. Lập kế hoạch đổi mới PPDH:

Biểu đồ 2.6: Xây dựng kế hoạch đổi mới PPDH

Qua khảo sát, cho thấy mức độ lập kế hoạch đổi mới PPDH ở mức bình thường (1.31). Nhiều hiệu trưởng chỉ đạo công tác này một cách chiếu lệ, chưa quyết tâm nên hiệu quả không cao.

2.5.4. Tổ chức bộ máy chỉ đạo hoạt động đổi mới PPDH: Qua khảo sát các chỉ số về bộ máy chỉ đạo đổi mới PPDH từ thành lập Ban chỉ đạo, phân công, phối hợp đều đạt dưới mức trung bình (1.13).

2.5.5. Chỉ đạo tổ chuyên môn và giáo viên đổi mới PPDH: Qua điều tra, khảo sát cho thấy nhiều trường đã tổ chức xây dựng Quy chế hoạt động tổ chuyên môn. Các trường THPT đều yêu cầu giáo viên thực hiện nghiêm

* Nội dung: Hiệu trưởng cần tăng cường công tác thông tin và quán triệt đến tận giáo viên về vai trò, vị trí, ý nghĩa của việc đổi mới PPDH đối với việc nâng cao chất lượng giáo dục.

* Cách thực hiện: Tổ chức cho giáo viên học tập đầy đủ các chủ trương, chính sách liên quan đến nội dung đổi mới PPDH.

3.3.2.2. Tổ chức bồi dưỡng các quan điểm và PPDH theo tiếp cận phát triển năng lực HS

* Mục tiêu và ý nghĩa: Hiểu rõ về quan điểm dạy học tích cực để vận dụng sáng tạo vào quá trình đổi mới PPDH có hiệu quả.

* Nội dung: Bồi dưỡng các quan điểm và PPDH tích cực theo định hướng phát triển năng lực học sinh cho CBQL và giáo viên.

* Cách thực hiện: Hiệu trưởng có kế hoạch tổ chức cho giáo viên tham gia các lớp bồi dưỡng về cơ sở lý luận và thực tiễn liên quan đến PPDH tích cực do cấp trên và nhà trường tổ chức.

3.3.2.3. Tổ chức bồi dưỡng nâng cao năng lực quản lý đổi mới PPDH cho CBQL và tổ trưởng chuyên môn

* Mục tiêu và ý nghĩa: Nâng cao năng lực quản lý cho CBQL và tổ trưởng chuyên môn sẽ quyết định việc quản lý đổi mới PPDH và chất lượng giáo dục ở trường THPT.

* Nội dung: Tổ chức bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, nghiệp vụ quản lý nói chung và quản lý đổi mới PPDH.

* Cách thực hiện: Tạo điều kiện và tổ chức cho CBQL và giáo viên tham gia bồi dưỡng các nội dung quản lý đổi mới PPDH.

3.3.2.4. Xây dựng quy chế sinh hoạt tổ chuyên môn

* Mục tiêu và ý nghĩa: Quy chế sinh hoạt tổ chuyên môn là nền tảng để hiện thực hóa kế hoạch quản lý của nhà trường.

* Nội dung: Quy định nội dung sinh hoạt, kế hoạch hoạt động, hồ sơ chuyên môn, các yêu cầu giáo viên phải thực hiện về công tác chuyên môn và đổi mới PPDH.

* Cách thực hiện: Tổ chức cho giáo viên nghiên cứu các văn bản pháp quy về hoạt động của nhà trường, của tổ chuyên môn... qua đó thống nhất về

Chương 3
BIỆN PHÁP QUẢN LÝ ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC
Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG

3.1. Định hướng đề xuất biện pháp

- Định hướng đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục Việt Nam
- Chiến lược phát triển GD-ĐT Việt Nam 2011 – 2020
- Định hướng phát triển giáo dục - đào tạo của thành phố Đà Nẵng đến năm 2020

3.2. Nguyên tắc đề xuất biện pháp: Đảm bảo tính mục đích, đảm bảo tính hệ thống, đảm bảo tính đồng bộ, đảm bảo tính thực tiễn và khả thi.

3.3. Đề xuất các nhóm biện pháp quản lý đổi mới PPDH ở trường THPT thành phố Đà Nẵng

3.3.1. Nhóm biện pháp lập kế hoạch đổi mới PPDH

* Mục tiêu và ý nghĩa: Lập kế hoạch giúp hiệu trưởng có cái nhìn tổng thể, toàn diện, định hướng tương lai đảm bảo hướng vào mục tiêu đã định.

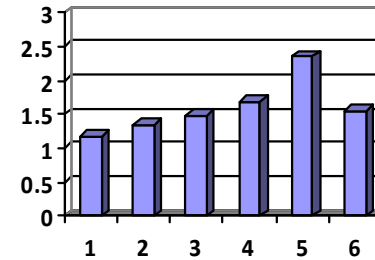
* Nội dung: Việc xây dựng kế hoạch cấp trường, tổ chuyên môn và giáo viên phải tập trung vào việc thực hiện 4 giải pháp sau: giải pháp hành chính trong quản lý cán bộ, công chức, viên chức; giải pháp tự bồi dưỡng ngay trong công việc được phân công như giảng dạy, chủ nhiệm, công tác khác; giải pháp kích thích bằng tinh thần và vật chất; giải pháp gây ảnh hưởng về danh dự và uy tín của nhà giáo* Cách thực hiện: Nghiên cứu các văn bản hướng dẫn, phân tích thực trạng, đề ra mục tiêu, chỉ tiêu, giải pháp, phân công bộ máy, xác định thời gian và ban hành kế hoạch. Kế hoạch đổi mới PPDH của tổ chuyên môn và giáo viên phải đồng tâm với kế hoạch nhà trường

3.3.2. Nhóm biện pháp nâng cao nhận thức và năng lực đổi mới PPDH cho tổ trưởng chuyên môn và giáo viên

3.3.2.1. Tổ chức học tập, bồi dưỡng và thống nhất nhận thức về đổi mới PPDH theo tiếp cận phát triển năng lực HS

* Mục tiêu và ý nghĩa: Thay đổi cách nhìn nhận theo hướng tích cực để thực hiện đổi mới PPDH

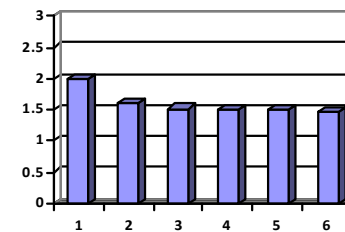
túc các nội dung trong quy chế, trong đó có nội dung thực hiện đổi mới PPDH, KTĐG. Tuy nhiên các nội dung về đổi mới PPDH chưa cụ thể, chưa thiết thực nên hiệu quả chưa cao.

Biểu đồ 2.9: Quản lý tổ chuyên môn và giáo viên thực hiện đổi mới phương pháp dạy học

2.5.6. Tổ chức bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm, kỹ năng sử dụng các PPDH tích cực cho giáo viên: Qua khảo sát, nhiều hiệu trưởng đã có kế hoạch tạo điều kiện cho tổ trưởng chuyên môn, giáo viên được tham gia các lớp bồi về kỹ năng quản lý, đổi mới PPDH, KTĐG, sinh hoạt chuyên môn về đổi mới PPDH...Tuy nhiên, mức độ thực hiện còn ở mức dưới trung bình (1.54).

2.5.7. Quản lý ứng dụng CNTT, CSVC, trang thiết bị dạy học phục vụ cho thực hiện đổi mới PPDH

Biểu đồ 2.11: Quản lý cơ sở vật chất, thiết bị dạy học, công nghệ thông tin phục vụ đổi mới phương pháp dạy học

Qua khảo sát, cho thấy mức độ thực hiện nội dung quản lý cơ sở vật chất, TBDH phục vụ cho hoạt động đổi mới PPDH và ứng dụng CNTT

trong dạy học còn ở mức bình thường. Việc đầu tư mua sắm các thiết bị hiện đại còn hạn chế, đạt mức trung bình (1.52).

2.5.8. Kiểm tra, đánh giá thực hiện đổi mới PPDH: Qua khảo sát, cho thấy nhiều nội dung hiệu trưởng chỉ đạo kiểm tra đổi mới PPDH khá tốt. Các nội dung ít được quan tâm thực hiện nhất là hiệu trưởng trực tiếp kiểm tra hồ sơ chuyên môn của giáo viên, dự giờ và kiểm tra đột xuất việc lên lớp của giáo viên.

2.5.9. Tạo cơ chế thúc đẩy, tạo động lực thực hiện đổi mới PPDH: Qua khảo sát, cho thấy các trường đều khen thưởng cho các tập thể, cá nhân có thành tích trong hoạt động đổi mới PPDH. Cũng có trường còn xem nhẹ việc động viên, khuyến khích cho các giáo viên nên phần nào đó đã làm giảm động lực thực hiện đổi mới PPDH.

2.6. Đánh giá thực trạng quản lý đổi mới PPDH ở trường THPT thành phố Đà Nẵng

2.6.1. Những điểm mạnh: Các hiệu trưởng đã áp dụng nhiều biện pháp với nhiều mức độ khác nhau, phù hợp với những điều kiện thực tế của đơn vị trong quản lý đổi mới PPDH.

2.6.2. Những điểm yếu: Hiệu trưởng một số trường chưa quyết tâm thực hiện đổi mới PPDH, công tác bồi dưỡng nâng cao nhận thức, kỹ năng đổi mới PPDH, kiểm tra việc thực hiện đổi mới PPDH còn xem nhẹ, chưa đánh giá đúng thực chất. Việc chỉ đạo giáo viên lựa chọn nội dung dạy học, thiết kế bài dạy và tổ chức dạy học theo định hướng phát triển năng lực HS chưa hiệu quả. Về phía giáo viên, có một bộ phận chưa nhiệt tình, chưa tự giác, chưa đầu tư nhiều cho hoạt động đổi mới PPDH.

2.6.3. Cơ hội và thách thức

- Cơ hội của công cuộc đổi mới PPDH là chủ trương đổi mới giáo dục về chương trình, nội dung, sách giáo khoa, đổi mới KTĐG theo hướng phát triển năng lực HS.

- Thách thức phải đối mặt trong hoạt động đổi mới PPDH là nhận thức của giáo viên chưa tuyệt đối hóa, giáo viên còn ngại khó, ngại thay đổi, ngại tiếp cận công nghệ hiện đại.

Kết luận chương 2

1. Về cơ bản đời sống của nhân dân, các chính sách xã hội, giáo dục ngày càng được nâng cao xứng tầm với thành phố môi trường, thành phố “đáng sống”.

2. Về giáo dục, trong những năm qua Đà Nẵng đã đầu tư CSVC trường học khá đồng bộ, chất lượng giáo dục có những chuyển biến rõ nét và ngày càng được nâng cao. Đối với giáo dục THPT, trong những năm gần đây đã có những chuyển biến tích cực về công tác chỉ đạo dạy học, chất lượng xếp loại 2 mặt về hạnh kiểm và học lực có tiến bộ rõ rệt, tỷ lệ học sinh khá, giỏi tăng, tỷ lệ học sinh yếu, kém ngày càng giảm.

3. Về quản lý đổi mới PPDH ở các trường THPT tại thành phố Đà Nẵng, trong những năm qua đã có những thay đổi đáng kể, hiệu trưởng các trường THPT đã có nhận thức tương đối tốt về chỉ đạo và tổ chức thực hiện hoạt động đổi mới PPDH. Một bộ phận giáo viên có năng lực, kinh nghiệm và tâm huyết đã tích cực đầu tư đổi mới PPDH nhằm phát triển tính tích cực, chủ động, sáng tạo trong học tập của học sinh.

Tuy nhiên, quản lý hoạt động đổi mới PPDH ở các trường THPT thành phố Đà Nẵng vẫn còn nhiều hạn chế như sau:

- Việc lập kế hoạch, tổ chức bộ máy, chỉ đạo và kiểm tra, đánh giá hoạt động đổi mới PPDH chưa chi tiết, chưa sâu sát, thiếu tính đồng bộ, kiểm tra, giám sát chưa chặt chẽ nên hiệu quả chưa cao.

- Việc tuyên truyền nâng cao nhận thức, bồi dưỡng nâng cao năng lực, kỹ năng sử dụng PPDH tích cực cho giáo viên chưa có chất lượng. Một bộ phận không nhỏ giáo viên còn ngại khó, ngại thay đổi, chưa năng động và thiết tha đổi mới PPDH theo định hướng phát triển năng lực học sinh.

- Việc bồi dưỡng phương pháp học tập tích cực cho học sinh chưa tốt.

- Việc huy động mọi nguồn lực và tạo động lực thúc đẩy đổi mới PPDH chưa mạnh, chưa thiết thực nên chưa có sức lan tỏa và quyết tâm thực hiện đổi mới PPDH.

Từ thực trạng trên, chúng tôi nhận thấy cần phải tăng cường các biện pháp quản lý của hiệu trưởng đối với hoạt động đổi mới PPDH.